

תקציר

דיני החבלות בתורת התנאים

מאת

עמית גבריהו

ארבע פרשיות בתורה עוסקות בריבים בין אנשים, והקשר ביניהן היה נושא למחלוקת רחבת היקף בבתי המדרש התנאיים. בבית מדרשו של ר' ישמעאל ראו בכל הפרשיות הללו חלק מפרשה גדולה אחת, ואילו בבית מדרשו של ר' עקיבא נקטו שיטה פרשנית אחרת ולא חיברו את כל הפרשיות הללו זו לזו ואף לא לדיני החבלות. הבחנה זו מאפשרת להסביר כיצד נוצרו סתירות וצרימות בפרק במשנה שעניינו נזקי הגוף, פרק החובל, בבא קמא ח. ההבנה שבפרק זה משוקעים מקורות האוחזים בשיטות של שני בתי המדרש, מאפשרת לחשוף את מבנה הפרק והרכבו. בכך יכול פרק החובל לשמש מקרה מבחן לשימוש בביקורת המקורות גם בפרקים אחרים במשנה. בנספח א המחבר דן בקטע מקומראן העוסק גם הוא בדיני החבלות, ובנספח ב הוא דן בשיטתו של התנא ר' אליעזר בן הורקנוס 'עין תחת עין ממש'.

ד"ר עמית גבריהו, תכנית עמיתי בובר במדעי הרוח והחברה, האוניברסיטה העברית בירושלים, הר הצופים, ירושלים
amit.gvanyahu@mail.huji.ac.il